

مدیریت و رهبری آموزشی

تالیف:

غلامرضا عزیزی

دکتر، عضو هیئت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه

انتشارات کتاپ

۱۳۹۶

انتشارات دبیزش ۶۴ علوم تربیتی ۳

عزیزی، غلامرضا، ۱۳۵۰ -	LB
مدیریت و رهبری آموزشی / تألیف غلامرضا عزیزی - تهران: دبیزش، ۱۳۹۶.	۲۸۰۵
دوازده، ۱۷۵ ص.- (انتشارات دبیزش؛ ۶۴ علوم تربیتی؛ ۳)	ع۴ /
ISBN 978-964-7712-52-1	م۴
۱۶۰۰۰ ریال	۱۳۹۶
فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا	
کتابنامه: ص. ۱۶۹-۱۷۳.	
۱. مدرسه‌ها - مدیریت و سازماندهی. الف. عنوان. ب. فروست.	
۳۷۱/۲۰۱۱	LB ۲۸۰۵ / ع۴ م ۱۳۰۶
	ش. ره کتابشناسی ملی
	۱۱، ۱۶۵۵

ISBN 978-964-7712-52-1

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۷۷۱۲-۵۲-۱

انتشارات دبیزش

• عنوان: مدیریت و رهبری آموزشی

• نویسنده: غلامرضا عزیزی

• طراح جلد: جواد عبادی

• ناشر: انتشارات دبیزش

• نوبت چاپ: ویرایش دوم، چاپ اول، ۱۳۹۶

• شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

• قیمت: ۱۶۰۰۰

• مرکز پخش: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات کتابداری چاپار - ۸۸۸۹۹۶۸۰

■ حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

۱	فصل اول- پیدایی مکاتب مدیریت
۳	- مکتب مدیریت علمی
۶	- مکتب روابط انسانی
۹	- مکتب علوم رفتاری
۱۱	- ویژگیهای کمال مدیریت
۱۴	- خلاصه
۱۵	فصل دوم- پیدایی مدیریت آموزشی
۱۷	- ضرورت مدیریت آموزشی
۱۸	- ویژگیهای مؤسسات آموزشی
۲۴	- خلاصه
۲۵	فصل سوم- تعاریف و مفاهیم در مدیریت آموزشی
۲۷	- سابقه تاریخی مدیریت
۲۸	- مدیر کیست؟
۳۰	- مفاهیم و تعاریف مدیریت در سازمان
۳۱	- سطوح مدیریت
۳۱	- مهارتهای مورد نیاز مدیران
۳۲	- نقشهای مدیریتی
۳۳	- مفاهیم اولیه در مدیریت و رهبری
۳۴	- رهبری
۴۲	- تعارض
۴۳	- انواع تعارض
۴۶	- فرآیند مدیریت

۴۹	- مهارت‌های مدیریت
۴۹	- مهارت‌های مورد نیاز مدیران آموزشی در عمل
۵۲	- وظایف مدیریت
۵۴	- سازمان
۵۷	- عناصر سازمانی
۵۸	- مدل‌های سازمانی
۶۰	- مفاهیم مهم سازمانی
۶۶	- خلاصه
۶۷	فصل چهارم - شیوه‌های مطالعه مدیریت
۶۹	- شیوه سنتی
۶۹	- شیوه موردی
۷۰	- شیوه کمی
۷۱	- شیوه رفتاری
۷۱	- شیوه تصمیم‌گیری
۷۳	- شیوه سیستمی
۷۴	- شیوه اقتضایی
۷۵	- شیوه نقش‌های مدیریت
۷۶	- خلاصه
۷۷	فصل پنجم - تئوری در مدیریت
۷۹	- اجزای تئوری
۸۲	- رابطه تئوری و علم
۸۴	- انواع تئوری‌های مدیریت آموزشی
۸۶	- خلاصه
۸۷	فصل ششم - ارتباطات
۸۹	- ارتباط

۹۴	- انواع ارتباط
۹۴	- اجزای ارتباط
۱۰۳	- خصوصیات و ویژگیهای فرستنده و گیرنده پیام
۱۰۴	- موانع ارتباطی
۱۰۶	- ویژگیهای ارتباطات موثر
۱۰۷	- ارتباط در مؤسسات آموزشی
۱۰۹	- انتخاب کانالهای اطلاع رسانی
۱۱۰	- انتخاب کانالهای ارتباطی
۱۱۱	- خلاصه
۱۱۳	فصل هفتم - تصمیم گیری
۱۱۵	- تعریف، مفهوم و اهمیت تصمیم گیری
۱۱۵	- مراحل تصمیم گیری
۱۱۸	- چند نکته در مورد تناسلی و قبول بودن تصمیم گیری
۱۱۹	- انواع تصمیم گیری
۱۲۱	- مشارکت در تصمیم گیری
۱۲۲	- تصمیم گیری در مؤسسات آموزشی
۱۲۵	- خلاصه
۱۲۷	فصل هشتم - مدیریت و رهبری آموزشی در آموزش و پرورش
۱۲۹	- اهمیت مدیریت
۱۲۹	- مفاهیم و تعاریف مدیریت آموزشی
۱۳۱	- اهداف اساسی و کلی مدیریت آموزشی
۱۳۱	- تفاوت‌های مدیریت و رهبری آموزشی
۱۳۳	- تواناییهای مدیریت و رهبری آموزشی
۱۳۵	- وظایف اساسی مدیریت آموزشی
۱۳۶	- مدیریت آموزشی در قرن ۲۱

۱۳۸	- نقش های جدید مدیران آموزشی
۱۴۱	- چه مهارتهایی به دانش آموزان یاد دهیم
۱۴۱	- بصیرتهای مدیریت آموزشی
۱۴۲	- خلاصه
۱۴۵	فصل نهم- هوش هیجانی و مدیریت و رهبری
۱۴۷	- ابعاد هوش هیجانی در مدیریت و رهبری
۱۴۹	- هوش هیجانی و رهبری گروه
۱۵۱	- راههای صحیح اجرای برنامه آموزشی هوش هیجانی
۱۵۹	- خلاصه
۱۶۱	فصل دهم- افقهای جدید در مدیریت
۱۶۳	- سرنوشت کار در آینده
۱۶۴	- نظریات نگرش به آینده
۱۶۶	- ویژگیهای مدیریت و رهبری در هزاره سوم
۱۶۶	- ویژگیهای فرهنگی مدیریت و رهبری در آغاز هزاره سوم
۱۶۷	- خلاصه
۱۶۹	پیوست
۱۷۱	منابع

مدیران، رهبران اجتماعند که با علم مدیریت مطاعند

مدیران امین و با تخصص به رفع نارسایی ها شجاعند

یکی از راههای کمال و تقرب به ذات اقدس الهی، علم و دانش است. علمی که انسان خداجو در آن نشانه های معبود را می جوید و می یابد و علمی که هر چه فروتر گردد، دارنده آن به خدا نزدیکتر می شود.

امروزه مدیریت بعنوان کار و یا حرفه ای تلقی می شود که اشتغال به آن مستلزم پیش آمادگی و آموزش است. از اینرو، ملاحظه می شود که شمار چشمگیری از مدیران شاغل در سازمانها، به طرق مختلف به کسب دانش علمی و نظری مدیریت و یادگیری فنون و مهارتهای عملی آن می پردازند و هر ساله عده کثیری دانشجو جذب رشته های مختلف مدیریت در دانشگاهها می شوند. رهبری، مرسومیتی است که از دیرباز نظر محققان و عامه مردم را به خود جلب کرده است. در طول تاریخ، مدیریت به معنای پیشبرد اهداف از طریق افراد، مفهوم شناخته شده ای بوده ولی مدیریت به مفهوم امروزی آن، دارای سابقه ای طولانی تر از یک قرن نیست. مشخصه بارز مدیریت در قرن حاضر نسبت به قرون پیش از آن کاربرد روش علمی در برخورد با مسائل سازمانی است که ابتکار شروع این برخورد با مدیریت غالباً به فردریک وینسلوتیلور نسبت داده می شود. به عبارت دیگر آنچه که مدیریت پیش از قرن بیستم و پس از آن را از یکدیگر جدا می کند، رویکرد روشهای آزمایشی (تجربی) برای رسیدن به نتایجی است که در اتخاذ تصمیمات عملی در جهت اهداف سازمان، مفید واقع شود. می توان گفت که تا اوایل قرن بیستم عملکردهای مدیران چه در سطح خرد و چه در سطح کلان، مبتنی بر تجارب شخصی، تفکر فلسفی و عقاید دینی بوده است و مدیران به تناسب وسعت دید و نظر علمی، برای پیشبرد اهداف با تکیه بر مشاهدات، تجارب و عقاید و نظرات به اداره سازمانها می پرداختند. ولی با افزایش معلومات بشر و تخصصی شدن هر چه بیشتر علوم و با عمومیت یافتن روشهای تجربی به عنوان روش علمی، استفاده از تجارب و تفکر شخصی و فلسفی در بسیاری از زمینه های علمی و اجتماعی از جمله مدیریت نیز محدود گردید و در عوض میدان علوم و فنون مدیریت، وسعت بیشتری پیدا کرد. لذا در قرن بیستم، خاستگاه های عمده مدیریت تغییر پیدا کرد و جای خود را به

روش علمی سپرد. از آن زمان تا کنون، فعالیتها و تحقیقات علمی متعدد در این زمینه موجب پیدایش مکتبها و نهضت‌های فکری مختلف و شاخه‌های متفاوت مدیریت از جمله مدیریت آموزشی گردید.

مدیریت و رهبری از ارکان سازمان و جامعه است. بدین ترتیب مدیریت و رهبری آموزشی و آموزشگاهی در بین انواع مدیریتها از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. زیرا آموزش و پرورش یک نهاد استراتژیک و آرمانی است که بازخوردش به کل جامعه منتقل می‌گردد.

کتاب حاضر که به حضور استادان، دانشجویان، مدیران، معلمان و دیگر علاقمندان تقدیم می‌شود مانند دیگر کتاب‌های دانشگاهی آمیزه‌ای از مطالب تئوریک (نظری) و کاربردی می‌باشد ولی بخش عمده آن نظری است. کاربردی. این امر نه به خاطر بی‌توجهی به جنبه کاربردی مطالب مدیریت و رهبری آموزشی است بلکه به این دلیل است که داشتن زیر بنای نظری، پایه و اساس خوبی برای عمل مدیریت و رهبری آموزشی می‌باشد.

نگارنده ضمن آنکه از اندیشه‌های استاد محترم این رشته استفاده شایان برده و بهره علمی فراوانی کسب کرده است. چشم امید دارد که خوانندگان نکته سنج و باریک بین، مولف را از نظرات مفید و سازنده خود بهره مند کرده تا به خواست خدا در آینده نسبت به رفع کاستیهای احتمالی کتاب اقدام شود.

در این نوشتار سعی شده حتی الامکان به گونه‌ای مطالب، رشته تحریر در آید که برای همگان به ویژه مدیران و معلمان گرامی قابل استفاده باشد و بتوانند از مطالب آن بهره مند گردند.

کتاب حاضر جهت آموزشگران و فراگیران رشته‌های علوم تربیتی و آموزشی مانند آموزش معلمان بعنوان یک منبع مناسب کاربرد گسترده‌ای دارد.

مطالب کتاب در نه فصل تنظیم و تدوین شده است در فصل اول: تاریخچه مکاتب مدیریت. فصل دوم: پیدایی مدیریت آموزشی. فصل سوم: تعاریف و مفاهیم در مدیریت آموزشی. فصل چهارم: شیوه‌های مطالعه مدیریت. فصل پنجم: تئوری در مدیریت. فصل ششم: ارتباطات. فصل هفتم: تصمیم‌گیری. فصل هشتم: مدیریت و رهبری آموزشی در آموزش و پرورش. فصل نهم: هوش هیجانی و مدیریت و رهبری مورد بحث بررسی قرار می‌گیرد.

در اینجا لازم می‌دانم از کلیه دوستان، همکاران و اساتید محترم به ویژه استاد گرامی جناب آقای سید مصطفی بشیری تشکر نمایم.

از زحمات و مساعدت های ارزنده مدیر محترم انتشارات دبیرش جناب آقای ابوالفضل هاشمی و هم چنین جناب آقای سید محمد موسوی و خانم ها مهنوش صالحی و زهرا قابل تشکر و سپاسگذاری نموده، و برای تمامی آنها از خداوند بگانه و بی همتا توفیق سر افزای در تمامی مراحل زندگی را دارم. در خاتمه اگرچه به بسیاری در کار این کتاب مدیونم ولی ضرورت دارد از همسر مهربانم که همواره مشوق من در کسب علم و دانش می باشد سپاسگزاری نمایم.

غلامرضا عزیزی

زمستان ۱۳۸۶

www.ketab.ir